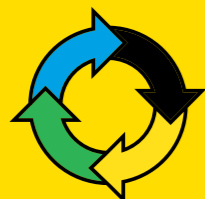

4x**beter**

Voor de productie van het beste kuilgras

KringloopGras

StructuurGras

OpbrengstGras

DroogteGras

NutriFibre is gras met een sterk, groot wortelstelsel en voedzaam, eiwitrijk blad. Hierdoor is NutriFibre op vier punten beter dan de grassen die melkveehouders nu meestal verbouwen. NutriFibre is:

- **KringloopGras** omdat NutriFibre efficiënt is met mineralen,
- **StructuurGras** omdat NutriFibre structuurrijk blad heeft,
- **OpbrengstGras** omdat NutriFibre een hoge (eiwit-)opbrengst geeft,
- **DroogteGras** omdat NutriFibre lange wortels heeft.

 BARENBRUG
Groot in Grass

MAGAZINE VOOR DE KWALITEITSBEWUSTE VEEHOUDER
uitgave 2017/1 • Vlaanderen, België

ZAAD & VOER

MAGAZINE

Eiwit telen doe je zelf!

 BARENBRUG

Opnieuw optimaliseren

Wereldwijd trekt de vraag naar zuivel aan. Dit biedt perspectief voor de zuivelprijzen. Als exporterend land kunnen we hiervan profiteren. De hogere opbrengsten hebben we hard nodig zodat we op de juiste manier om kunnen gaan met de nieuwe werkelijkheid waarin zuivelprijzen flink kunnen fluctueren. Met een goede basis met hoge ruwvoeropbrengsten van het eigen bedrijf, zijn melkveehouders weerbaarder en minder afhankelijk van aankopen van (duur) aangekochte voeders.

Als het op de teelt van gras aan komt, kan Barenbrug u daarbij zeer goed helpen. We hebben mengsels beschikbaar die uiterst efficiënt omgaan met mineralen. Ik denk daarbij aan de zachtbladige rietzwenkgrassen die in Milkway•NutriFibre worden toegepast. Met zijn groot wortelstelsel, haalt dit mengsel 96 procent van alle mineralen op. Efficiënt omgaan met (kunst)mest en mineralen is nodig om binnen de milieugrenzen maximaal massa, energie en eiwit te produceren.

Ook onze andere Milkway-mengsels zijn geoptimaliseerd met de nieuwste toppers van de rassenlijst. Stuk voor stuk zorgen ze voor meer opbrengst, meer smaak en een goede standvastigheid zodat u vele jaren kunt profiteren van een nieuwe weide. Denk bij vernieuwing van de weide ook goed na wat grasland voor u kan betekenen als het op de eiwitproductie aan komt. Aankopen van eiwitrijke grondstoffen is duur terwijl de mest die voorkomt van deze producten ook afgezet moet worden. Aankoop kost dus feitelijk twee keer geld. Door de eiwitteelt op uw bedrijf te optimaliseren, bespaart u op de aankoop van (kracht)voer en hoeft u minder mest af te voeren. Vraag onze adviseurs voor een passend advies.

Ik wens u een goed en ruwvoerrijk groeiseizoen toe!

Bastiaan Barenbrug

In vier stappen naar een betere eiwitbenutting

Eiwit telen doe je zelf

Eiwitrijke grondstoffen aankopen is niet altijd rendabel. Het kost geld om ze aan te kopen en vervolgens om ze af te zetten als onderdeel van de mest. Met het optimaliseren van de eiwitbalans op het eigen bedrijf, kan veel geld bespaard worden.

Eiwit aankopen is duur. Zeker als je kijkt naar de lage eiwittefficiëntie van melkkoeien. Slechts 30 procent van het aangeboden eiwit in het voer wordt door de koe werkelijk benut voor productie van melk/vlees en lichaams onderhoud. Het overige verdwijnt via mest, urine en ammoniak in de mestkelder of in de lucht. Feitelijk kost het aangekochte eiwit dus twee keer geld. De eerste keer voor het aankopen van het product. De tweede keer voor de afzet via de mest. Een simpele berekening laat zien dat de totale kosten van eiwitaankoop het dubbele zijn van de aankoopkosten. Stel: aankoop van 100 kg soja kost 40 euro. Hierin zit 45 kg ruw eiwit (5,5 kg N) gaat dus verloren en komt als ongebonden stikstof in de mest terecht. Om dit af te voeren moet er twee kuub drijfmest afgevoerd worden. Bij 20 euro afvoerkosten per kuub betekent dit 40 euro aan mestafzetkosten. De totale kosten voor aan- én afvoer van 100 kg soja bedragen dus 80 euro.

Melkveehouders hebben verschillende opties om de eiwitbalans op hun bedrijf te verbeteren. Barenbrug helpt melkveehouders hierbij met een eenvoudig stappenplan.

Om meer eiwit te telen kan de melkveehouder de bodemomstandigheden verbeteren. Bij een juiste bodem-pH groeien wortels harder, waardoor er meer gras groeit en dus ook meer eiwit.

Percelen waarvan de pH te laag is (<4,8), kunnen het best in het voorjaar bekalkt worden tot de optimale pH van 5,2. Ook het organischestofgehalte van de bodem moet op niveau zijn met minimaal 150 kg stikstofleverend vermogen per hectare. Elke 50 kg stikstofleverend vermogen, levert 1.000 kg droge stof per hectare extra op met een

gemiddelde van 17 procent eiwit in het verse gras. Bovendien zorgt organische stof voor tijdelijke opslag van meststoffen en betere waterhuishouding waardoor mineralen beter worden benut. Dit geeft een extra stimulans aan de (eiwit)productie.

Wanneer de grond in orde is, kan er met de juiste gewassen meer eiwit geteeld worden. Nieuwe genetica is hiervoor het sleutelwoord.

Met de toprassen Barhoney en Dromara heeft Barenbrug enkele zeer productieve Engelse raaigrassen ingebracht in de Milkway-mengsels. Deze grassen wortelen diep, halen veel mineralen op en realiseren daardoor een hoge (eiwit)productie. De ideale mengsels hiervoor zijn Milkway•Top Silo en Milkway•Smakelijk. Naast de traditionele grasteelt kunnen melkveehouders ook kiezen voor specifieke maaiweides met de nieuwe NutriFibre technologie, zoals Milkway•NutriFibre. De basis van dit mengsel is zachtbladig rietzwenk. Dit gras heeft een enorm groot wortelstelsel en realiseert de hoogste eiwitopbrengst (+30%). Naast deze grassen zijn ook grasmengsels met vlinderbloemigen aan te bevelen, zoals klaver, erwten en luzerne. Belangrijk bij alle teelten is om te bemesten voor de hoeveelheid gras die geoogst gaat worden en te beweiden of maaien op het moment dat die opbrengst daadwerkelijk op het land staat. Afwijkingen in gift en/of oogstmoment geven een verslechtering van de eiwittefficiëntie.

Gras (en mais) goed in de kuil krijgen, is al een hele uitdaging. Zorgen dat het goed blijft is een andere. Kies daarom altijd voor een inkuilmiddel.

Door een snelle conservering blijft de kuilkwaliteit overeind en treedt er geen verlies aan eiwit op door broei en schimmelvorming. Naast het bekende inkuilmiddel Bonsilage Plus heeft Barenbrug sinds kort ook een tweede product: Bonsilage Fit. Beide kuilverbeters hebben hun eigen specifieke kwaliteiten. Bonsilage Plus is het ideale product voor een snelle conservering onder niet-optimale omstandigheden. Denk hierbij aan een droge kuil, een hoge kuil die niet goed is aangereden of een kuil die vervuild is met boterzuurbacteriën. Is de kuil echter jong, suikerrijk, goed aangereden en heeft het een drogestofpercentage van 30 tot 45 procent, dan is Bonsilage Fit het ideale product. Meer hierover leest u op pagina 14.

Het allerbelangrijkste bij het optimaliseren van de eiwitbalans is het benutten van de koeienpens.

Met de juiste hoeveelheid fermenteerbare organische stof, maken pensbacteriën van ammoniak hoogwaardig microbiel eiwit. Om dit te realiseren moet er in het rantsoen een balans zijn van eiwit en energie, uitgedrukt in OEB (onbestendige eiwitbalans). Een OEB van nul over het gehele rantsoen is optimaal. De koe kan dan een overschot van stikstof in de darm opnemen en via speeksel hergebruiken. Het aankopen van eiwit is dan veel minder noodzakelijk. Verder is het van belang dat van het aanwezige ruwvoer een ideale mix gemaakt wordt zodat overschotten en tekorten van energie en eiwit gedurende het seizoen voorkomen worden. Door met regelmaat een nieuwe beoordeling te maken van de ruwvoermix, en indien nodig bij te stellen, worden er niet meer (eiwitrijke) grondstoffen aangekocht dan strikt noodzakelijk en maken melkveehouders maximaal gebruik van de eiwitproductie van eigen grond.

'Streef naar een OEB van nul'

De eiwit efficiëntie op melkveebedrijven ligt gemiddeld op 30 procent. Het verbeteren van die efficiëntie levert geld op en is goed voor de KringloopWijzer. Hoe kan een melkveehouder dit realiseren met een maximale inzet van eigen grond? Ronald Zom, onderzoeker herkauwers bij Wageningen University & Research, geeft antwoord.

Waarom ligt de eiwit efficiëntie op melkveebedrijven zo laag?

"Eiwit wordt in het lichaam van de koe op verschillende manieren omgezet. Bij al die processen zijn er omzettingsverliezen. Dit is onontkoombaar. Eiwit in een dier is geen vast gegeven. Het wordt continu opgebouwd en afgebroken voor verschillende lichaamsfuncties. Steeds is er verlies. De standaard eiwitverliezen komen tot uitdrukking in de onderhoudsbehoefte voor eiwit. Eiwit dat uiteindelijk in de darm verteert, heeft een redelijk goede efficiëntie: 67 procent wordt ingebouwd in melk. Voor het totaal aangeboden eiwit aan de koe is een eiwit efficiëntie van 40 procent maximaal haalbaar."

Wat is het meest bepalend voor een goede eiwit efficiëntie?

"Melkveehouders moeten streven naar een optimaal benutbare hoeveelheid fermenteerbare organische stof in de pens en voldoende energie om uit stikstof microbieel eiwit te kunnen vormen. Als dit het geval is, kunnen pensbacteriën de stikstof omzetten in darmverteerbaar eiwit. Eiwit uit gras wordt dus het best benut als er voldoende energie aan de koe wordt aangeboden."

Wat is een ideale OEB?

"Een OEB van nul is optimaal. De energie- en eiwitbronnen zijn dan op rantsoenniveau in evenwicht. De koe moet bij die balans wel voldoende darmverteerbaar eiwit aangeboden krijgen. Wanneer het darmverteerbaar eiwit op de norm zit en de OEB nul is, dan voer je optimaal."

Er zijn adviseurs die zeggen dat de OEB hoger moet liggen, bijvoorbeeld rond 150.

"Sommige adviseurs menen dat bij een ongelijke opname van eiwit en energie over de dag er extra stikstof aan het dier moet worden aangeboden. Onderzoek toont echter aan dat een koe continu buffert. Stikstof wordt gerecycled, bijvoorbeeld via het speeksel. Dus een OEB van nul is ideaal."

Hoe kan een melkveehouder op zijn eigen bedrijf een benutting van 40 procent realiseren?

"Elke melkveehouder moet eerst kijken naar zijn bedrijfssituatie. Een grasboer moet andere maatregelen nemen dan een maisboer. Bedrijven die veel gras in het

"Het ideale rantsoen bestaat uit 70 procent gras en 30 procent mais"

rantsoen hebben, zouden over het gehele rantsoen naar een iets lager eiwitgehalte kunnen gaan. Wanneer standaard 19 procent ruw eiwit aangehouden wordt, is het een overweging om bijvoorbeeld naar 18 procent te gaan. Melkveehouders moeten daarbij wel opletten dat ze zich niet laten verrassen door het weer. Zon, bewolking en regen hebben een grote invloed op de kwaliteit van gras, veel meer dan op mais. Een iets lager eiwitgehalte in het rantsoen is mogelijk als er in de zomer en het najaar goed gelet wordt op het totaal aangeboden eiwit. Extra aanvulling met eiwitrijke grondstoffen is gewenst wanneer het eiwitgehalte in het grasrantsoen tegenvalt."

En maisbedrijven?

"De nutriëntengehalten in mais zijn stabiel en in gras. Dus sturen op een maximale eiwit efficiëntie is bij deze rantsoenen makkelijker. In de situatie met derogatie en ruwvoer van het eigen bedrijf, bestaat het ideale rantsoen uit

ongeveer 70 procent gras(kuil) en 30 procent mais. Dan wordt er maximaal eiwit van het eigen land geteeld en hoeven er zo weinig mogelijk eiwitrijke grondstoffen aangekocht te worden. Je benadert dan de optimale bedrijfsopzet. Binnen de verhouding 70/30 kunnen melkveehouders verder optimaliseren door laagproductieve koeien minder mais te voeren en hoogproductieve koeien meer. Zo werk je toe naar een eiwit efficiëntie die dichterbij de buurt van 40 procent komt."

Is voeding het meest bepalend voor de eiwitbenutting?

"Met een juiste voeding benader je de optimale benutting voor een koe of veestapel. De juiste hoeveelheid energie en eiwit is daarbij cruciaal. Wellicht kan fokkerij een verdere bijdrage leveren. Door koeien te fokken die nog efficiënter eiwit omzetten in melk en vlees, kan de eiwit efficiëntie verder omhoog. De genetische verscheidenheid is groot, dus hierin is wellicht nog wat te winnen."

Wat is OEB?

OEB staat voor 'Onbestendige Eiwit Balans'. Dit kengetal geeft aan hoeveel eiwit en energie er in de pens beschikbaar komt en of deze twee componenten in balans zijn. Een positieve OEB betekent dat er relatief meer eiwit in de pens beschikbaar is ten opzichte van de energie. Een negatieve OEB geeft een relatief tekort aan penseiwit aan. Een OEB van nul is optimaal. De energie- en eiwitbronnen zijn dan op rantsoenniveau in evenwicht.

Meer eiwit van eigen bodem

Stikstof maximaal omzetten naar graseiwit

Uit 1 kilogram stikstof kan 6,25 kilogram eiwit gemaakt worden. Dat is de theorie. De praktijk is weerbarstiger. Om de eiwitproductie van eigen bedrijf te optimaliseren zijn de gesteldheid van de bodem, de bemesting en de juiste genetica van wezenlijk belang.

De maximale hoeveelheid stikstof in de bodem omzetten in eiwit kan alleen met planten die efficiënt omgaan met mineralen en water. Er zitten grote verschillen tussen grassoorten. Rietzwenk benut de aangeboden mineralen voor 95 procent. Engels raaigras zit op 80 procent. Ruwbeemd en straatgras komen door de slechte en ondiepe worteling niet verder dan 40 procent. Binnen de soorten zijn er duidelijke rasverschillen. Het beste ras van de rassenlijst produceert meer bij dezelfde hoeveelheid aangeboden stikstof dan een gemiddeld ras. Uiteraard kunnen melkveehouders ook gebruik maken van vlinderbloemige planten die zelf stikstof uit de lucht halen. Klavers en luzerne zijn hiervan de meest sprekende voorbeelden. Ze verhogen de mineralenefficiëntie zodat er met minder stikstof toch veel eiwit geproduceerd kan worden.

Optimaliseren bodem

De laatste bron die geoptimaliseerd kan worden om uit stikstof eiwit te maken is de bodem. Met een goed bodemleven, de juiste pH en weinig bodemverdichting, wordt een constante stroom van organische stof afgebroken. De stikstof die hierbij vrijkomt, kunnen planten benutten voor groei. Wel is het belangrijk dat de voorraad organische stof op peil blijft, bijvoorbeeld door de toediening van organische (drijf)mest. Het minimale gehalte organische stof in de bodem moet 4 procent zijn.

Mineralen benutting

Tussen de grassoorten is er veel verschil in efficiency in opname en benutting van mineralen en water. Door zijn lange wortels - die tot 1,05 meter de bodem in gaan - heeft rietzwenk het minste last van droogte en worden nagenoeg

alle mineralen opgenomen. Barenbrug heeft een rietzwenk gekweekt met zachte bladeren die koeien zeer graag vreten. Dit zachtbladig rietzwenk zit in het mengsel Milkway•NutriFibre. Er is geen gras dat efficiënter stikstof kan benutten dan dit mengsel. Ook de eiwitproductie (+30%) is met Milkway•NutriFibre daardoor het hoogste onder Nederlandse en Belgische omstandigheden. Zachtbladig rietzwenk is een gras dat alleen gemaaid kan worden. Op veel melkveebedrijven is het daarom logisch om naast Milkway•NutriFibre ook Engels raaigras te kweken.

Benutting Engels raaigras

De stikstofbenutting van Engels raaigras varieert echter enorm en ligt tussen de 40 en 85 procent. De oorzaak: de bodem en genetica. Door een onjuiste bodem-pH, zwaar materieel (bodemverdichting)

en weinig organische stof, verslecht de omzetting van stikstof in eiwit. Wortels willen in deze grond maar moeilijk groeien, waardoor er slechts in de bovenste 5 á 10 centimeter van de bouwvoor wortels worden aangetroffen. Door de slechte beworteling wordt er weinig stikstof opgenomen en spoelt er relatief veel uit waardoor er ook weinig eiwit geproduceerd kan worden.

Grasland vernieuwen

Is dit nieuw? Nee, zeker niet. We weten het wel maar zijn vaak meer gefocust op de prestaties van de koeien dan op de prestaties van de bodem en de weide. Grondverbetering en graslandvernieuwing worden daarom vaak uitgesteld, terwijl hiermee veel winst te behalen is. Opvallend is dat twee tot zes jaar oud grasland de hoogste opbrengst laat zien. Elk jaar enkele percelen aanwijzen die in aanmerking komen voor vernieuwing (eventueel in combinatie met eerst een akkerbouwteelt) is daarom gewenst. Tevens kunnen dan de onkruiden en dichte lagen in de bodem aangepakt worden.

Voordeel is dat er na graslandvernieuwing weer de beste genetica op het land staat waarmee melkveehouders de maximale hoeveelheid eiwit kunnen telen. In de Milkway-mengsels (zie kader) van Barenbrug zitten alle toppers van de rassenlijst.

Drijfmestgift differentiëren

Om de stikstof maximaal te benutten, en eiwit te produceren, is ook de drijfmestgift van belang. Diegene die de laagste stikstofverliezen wil realiseren kan dit doen door 150 procent water toe te voegen aan de mest. Het stikstofrendement van de mest is dan op zijn hoogst. Ook timing van bemesten is belangrijk. Bij percelen die gevoelig zijn voor uitspoeling is het beter om meerdere kleine giften te geven. Ook is het beter de verhouding kunstmest drijfmest niet te standaardiseren. Arme grond mag meer organische mest hebben, rijke grond juist meer kunstmest.

milkway[®]

Meer melk en vlees uit gras

Milkway•NutriFibre: 4 x beter

75% Barelite	Zachtbladig rietzwenk
10% Barolex	Zachtbladig rietzwenk
15% Barfleo	Timothee

Milkway•Top Silo: Kuilgras met de hoogste voederwaarde

70% Dromara	Engels raaigras tetraploïd laat
30% Barnewton	Engels raaigras diploïd laat

Milkway•Smakelijk: Hoogste opname

25% Barnewton	Engels raaigras diploïd laat
60% Dromara	Engels raaigras tetraploïd laat
15% Barfleo	Timothee

Milkway•Meers: Voor koude en natte gronden met weinig draagkracht

15% Barnewton	Engels raaigras diploïd laat
15% Dromara	Engels raaigras tetraploïd laat
20% Barforma	Engels raaigras diploïd middentijds
20% Barfamos	Engels raaigras tetraploïd middentijds
15% Barvital	Beemdlangbloem
15% Barfleo	Timothee

Milkway•Beweiden: Hoge droge stof en eiwit opname

50% Barforma	Engels raaigras diploïd middentijds
50% Barfamos	Engels raaigras tetraploïd middentijds

Kijk voor meer informatie over de Milkway-mengsels op onze website: barenbrug.be/milkway

NutriFibre

GRASS TECHNOLOGY, BY BARENBRUG

4x beter

Voor de productie van het beste kuilgras

NutriFibre is de nieuwste grastechnologie voor het beste kuilgras. Milkway•NutriFibre combineert verschillende eigenschappen waardoor het optimaal ruwvoer levert voor de moderne melkveehouder. NutriFibre is door die combinatie vier keer beter dan standaard weidemengsels.

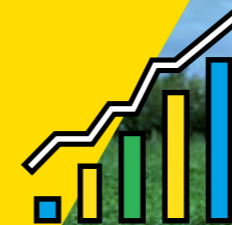
KringloopGras

NutriFibre is bij uitstek geschikt voor een goede score in de KringloopWijzer. NutriFibre is efficiënt met mineralen en benut daardoor de toegediende bemesting optimaal.

Melkveebedrijven kunnen daarom makkelijker de mest plaatsen op het eigen bedrijf of het aantal koeien uitbreiden. De wortels van NutriFibre gaan tot meer dan 100 centimeter diep de grond in, terwijl Engels raaigras gemiddeld 25 centimeter diep wortelt. NutriFibre benut hiermee 96 procent van alle mineralen (stikstof, fosfaat en kali) uit de bodem.

OpbrengstGras

Van alle grassoorten scoort NutriFibre het hoogst op de totale eiwit- en energieproductie per hectare. Zo bespaart u met NutriFibre op de aankoop van krachtvoer waardoor de kostprijs van melk daalt.

NutriFibre stopt na inzaai veel energie in de ontwikkeling van het wortelstelsel. Daarom start NutriFibre in het eerste jaar trager dan andere grassoorten. Na de ontwikkeling van een stevige basis onder de grond, is de gewasopbrengst in de jaren daarna uitermate hoog. Driejarig onderzoek toont aan dat NutriFibre 30 procent meer droge stof en 30 procent meer eiwit levert dan Engels raaigras. Bij goed graslandmanagement blijft de kwaliteit van de grasmat over de jaren heen uitstekend.

StructuurGras

NutriFibre heeft structuurrijk blad. Dit stimuleert de herkauwactiviteit van de koe. Herkauwen is onmisbaar voor een gezonde penswerking waardoor koeien gezond blijven en meer melk geven.

Op veel melkveebedrijven komt, vaak onopgemerkt, pensverzuring voor. Dit is vooral een probleem bij hoog productief melkvee dat te veel energierijk voer (suikers en zetmeel) krijgt aangeboden. Pensverzuring leidt tot een tegenvallende melkproductie, en lagere gehalten maar ook tot gezondheidsproblemen (vruchtbaarheid en klauwaandoeningen). De extra kosten lopen uiteen van 200 tot 400,- euro per koe*.

*bron: Universiteit Manitoba, Canada.

DroogteGras

NutriFibre is bestand tegen langdurige droogte. Bij weinig regen haalt het gras vocht uit de diepere grondlagen. NutriFibre blijft doorgroeien en produceert in droge zomermaanden maar liefst 47 procent meer opbrengst dan Engels raaigras.

Bijkomend voordeel is dat er door de droogte geen kale plekken ontstaan waar onkruiden zich ook niet kunnen vestigen. In een gemiddelde zomer heeft gras drie maanden watertekort. NutriFibre is goed bestand tegen droge periodes door zijn sterke diepe worteling. Mits de bodem het toelaat gaan de wortels meer dan 100 centimeter diep de grond in. Dankzij het grote wortelstelsel overleeft NutriFibre droge periodes eenvoudig en hoeft er minder beregend te worden.

Nieuwe rassen in Milkway

De Milkway-mengsels zijn weer geoptimaliseerd met de nieuwste rassen van de rassenlijst.

Barenbrug introduceert Barhoney in de Milkway-mengsels. Dit ras heeft een uitstekende roestresistentie (8,2) is zeer wintervast (7,3) en realiseert een opbrengst van 3 procent boven het gemiddelde voor zowel maaien als beweiden. Omgerekend naar opbrengst betekent dit jaarlijks 80 euro meer gras per hectare dan een gemiddeld ras. Barhoney bloeit zeer laat waardoor de kwaliteit lang goed blijft, ook bij de tweede en derde snede. Barhoney komt in de loop van 2017 in Milkway•TopSilo en Milkway•Smakelijk.

Briant: middentijds tetraploïd
Briant is de beste tetra van de rassenlijst. Met een 9 voor roestresistentie en de een na hoogste verteerbaarheid, staat dit

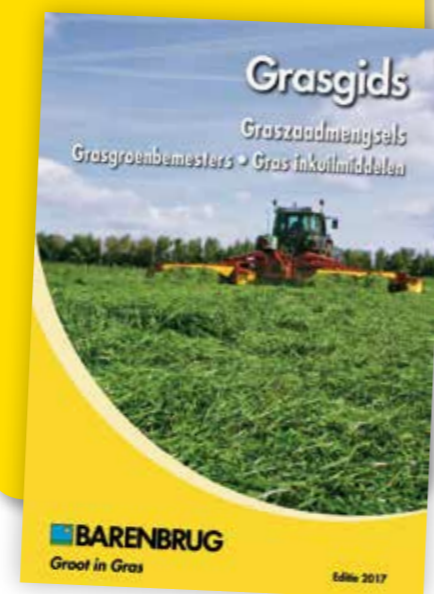
ras garant voor veel smakelijk gras. Het is met een schietdatum van 30 mei de meest late bloeier op de rassenlijst: een week later dan de concurrenten en slechts een dag vroeger dan de late tetra's. Briant heeft de hoogste opbrengst voor zowel beweiden als maaien. Briant komt in de loop van 2017 in Milkway•TopSilo en Milkway•Smakelijk.

Melspring: middentijds diploïd
Melspring is het nieuwe ras in de groep middentijds en komt op de derde plek in de smaakindex. Dit komt door de uitstekende roestresistentie (8,3) en een uitstekende standvastigheid (8,4). Dit resulteert in een dichte grasmat die altijd smakelijk is. De opbrengst is bovengemiddeld. Melkveehouders halen jaarlijks gemiddeld 40 euro meer gras per weide ten opzichte van concurrenten. Melspring komt samen met Barnewton in de loop van 2017 in Milkway•Beweiden.

Grasgids

Vindt u het moeilijk om het graszaadmengsel te kiezen dat het beste aansluit bij uw wensen? Download dan de Grasgids 2017. De Grasgids geeft u een compleet overzicht van alle Milkway-mengsels en andere voedergerassen. Kiezen is nog nooit zo eenvoudig geweest.

U download de Grasgids op www.barenbrug.be/grasgids-2017

Gras en mais gelijktijdig zaaien Proterra Mais

Goede grond blijft goed wanneer er geen uitspoeling van mineralen is. Hiervoor heeft Barenbrug Proterra Mais ontwikkeld. De samenstelling van Proterra Mais is nu verbeterd door de toepassing van drie rietzwenken die tegen de bespuitingen kunnen die nodig zijn om mais onkruidvrij te houden. Diverse instituten hebben bevestigd dat de grondwaterkwaliteit onder mais sterk verbetert wanneer gebruik gemaakt wordt van Proterra Mais. Dit grasmengsel zorgt voor minder uitspoeling van stikstof (nitraten), waardoor het grondwater onder mais schoner blijft. Met slechts 15 tot 20 kg graszaad bij inzaai – gelijktijdig met de inzaai van mais, of een paar dagen ervoor, of maximaal vijf dagen erna - wordt de maisteelt duurzamer. De percelen blijven vruchtbaar en de waterdoorlatendheid wordt door de diepe doorworteling beter.

Zaai Proterra Maize gelijktijdig of uiterlijk 5 dagen na de mais.

Check nú uw grasland voor een vliegende start in het voorjaar

Weet u wat de opbrengst en de kwaliteit van uw grasland is? Check nú uw grasland om dit vast te stellen zodat u op tijd weet wat u dit voorjaar kunt doen om uw ruwvoerproductie te verbeteren.

U controleert eenvoudig de prestaties van uw grasland met de online GRAScheck. Daarna ontvangt u binnen enkele dagen een gratis en vrijblijvend advies van een grasexpert. De GRAScheck bestaat uit een aantal vragen over uw grasopbrengst, graskwaliteit en uw bodem. Na het beantwoorden van deze vragen gaat een grasexpert met uw gegevens aan de slag. Er wordt gekeken of deze in overeenstemming zijn met de normen die passen bij uw grond. U ontvangt van de grasexpert een vrijblijvend advies waarmee u de kwaliteit van uw grasland kunt verbeteren.

Bij Barenbrug werken meerdere pure grasexperts. Deze hebben kennis over de teelt van voedergras en over de financiële voordelen van goed ruwvoer. Met het advies van de grasexpert kunt u de beste beslissingen nemen voor het verbeteren van uw ruwvoerproductie.

Verdien € 33.000,-
Met een goed graslandbeheer is veel geld te verdienen. Uit onderzoek blijkt dat de meeste graslandpercelen in België flink onder de norm presteren. Jammer, want hiermee laten veehouders veel geld liggen. Een voorbeeldberekening laat zien dat een gemiddeld melkveebedrijf (50 ha grasland) jaarlijks 33.000 euro extra kan verdienen door gebruik te maken van het beste gras. Ga naar www.grascheck.be voor de Grascheck.

Verdien € 33.000,- met graslandvernieuwing	
Extra gras opbrengst	
Huidige grasopbrengst veehouder 10.000 kilo droge stof gras x 50 ha	500.000 kg ds
Potentiële opbrengst 13.500 kilo droge stof gras x 50 ha	675.000 kg ds
Meer opbrengst 3.500 kilo droge stof gras x 50 ha	175.000 kg/ds
Extra grasopbrengst 175.000 kilo droge stof x € 0,24*	€ 42.000,-
Extra kosten	
Graslandvernieuwing en bodemverbetering: 5 ha (10%) x € 1.000,- per ha	€ 5.000,-
Wiedeggen: 45 ha (100%), twee keer per jaar; € 35,-per ha	€ 1.575,-
Doorzaaien kale plekken na wiedeggen: 45 ha (30%) x € 25kg per ha	€ 2.015,-
Totale extra kosten (zaai zaad en loonwerk)**	€ 8.600,-
Opbrengst goed grasland € 42.000,- -/ € 8.600,-	€ 33.400,-

* € 0,24 waarde van gras op basis van de eiwit-, VEM- en structuurprijzen.
** Met bovenstaand onderhoudsplan in drie jaar gemiddeld 14.000 kg/ds van alle percelen.

GRAScheck

Populariteit blijft toenemen

Doorzaaien verbetert bedrijfsrendement

Mede door de derogatieregels, waardoor scheuren van grasland op zandgronden in het najaar verboden is, wint doorzaaien aan populariteit. Daarnaast is doorzaaien een goedkope methode om het bedrijfsrendement te verbeteren.

Barenbrug promoot al een aantal jaar het optimaliseren van grasopbrengst door eenvoudige maatregelen. Grasland doorzaaien is daar een voorbeeld van. Tegen relatief weinig kosten kunnen melkveehouders meer melk produceren met dezelfde bedrijfsoppervlakte en hoeven er minder eiwitrijke grondstoffen aangekocht te worden. Het bedrijfsrendement stijgt hierdoor. Het positieve effect wordt enorm versterkt wanneer doorzaaien wordt gecombineerd

met wiedegeen. Met de wiedege worden de slechte grassen (herkenbaar aan de 'witte voetjes' zoals ruwbeemd en straatgras) verwijderd uit de mat.

Nieuwste genetica

Ondiep wortelende slechte grassen kunnen een ware plaag zijn in een weiland. In drogere periodes vallen deze grassen terug in productie waardoor de totaalopbrengst per hectare flink teneemt. Barenbrug heeft speciaal voor het doorzaaien een mengsel

Doorzaaien in doodgespoten grasland

Bij aanwezigheid van kweek in een weiland wordt regelmatig de keuze gemaakt om de grasmat dood te spuiten en daarna door te zaaien. Wanneer het gras daarna niet goed opkomt, wordt de beschuldigende vinger gewezen naar de nawerking van de werkzame stof glyfosaat in het middel Roundup. De kans dat glyfosaat de boosdoener is, is echter klein. Doordat het weiland vrijwel volledig bedekt is met groen gras, is de opname van glyfosaat nagenoeg maximaal. Nadelige effecten op het jong kiemend gras zijn waarschijnlijk toe te schrijven aan humuszuren die worden afgegeven door rottingsproces van het oude gras. Zeker bij vochtige en warme omstandigheden is dit proces erg actief, alhoewel onderbouwend onderzoek nog ontbreekt. Raadzaam is om grasland na doodspuiten te frezen en te ploegen zodat er geen humuszuren worden gevormd en grasplanten goed kunnen kiemen.

samengesteld met zeer snelkiemend Engels raaigras, namelijk Milkway•Doorzaai. Door regelmatig bestaande weides door te zaaien met Milkway•Doorzaai worden niet alleen kale plekken opgevuld met grassen, maar wordt het grassenbestand ook opgewaardeerd met de nieuwste genetica. De nieuwe rassen scoren duidelijk beter op de kenmerken opbrengst, standvastigheid, wintervastheid en roestresistentie (smaak).

Te kort maaien

De oorzaak van een slechte grasmat is divers. Vaak ontstaat er slijtage door

verkeerd gebruik. Denk aan kort maaien. Hierdoor worden de groeipunten van het gras weggemaaid, waardoor plantuitval op de loer ligt. Ook te zware grassnedes zijn nog steeds een groot probleem. Het gras onderaan stikt en planten sterven af. Raadzaam is Engels raaigras te maaien op minimaal 4 centimeter met een juiste afstelling van de maaier waarbij niet alle blad wordt weggemaaid. Na maaien moet er een groene grasmat overblijven. Door deze twee criteria te respecteren zal er op jaarbasis meer opbrengst van een hectare gehaald worden omdat de hergroei van het gras beter is.

Juiste beweiding

Niet alleen in maaipercelen is grasmanagement belangrijk. Ook percelen die beweid worden, verdienen aandacht tijdens het gebruik. Hier komen slechte grassen voornamelijk opzetten na overbeweiding en op plaatsen waar mestflatten en molshopen hebben gelegen. Daarom is het belangrijk de weides regelmatig te slepen of te wiedegeen en eventueel door te zaaien zodat kale plekken niet worden opgevuld met slechte grassen. Wanneer een grasland na beweiden dorre, bruine plantjes bevat die bovenop het gras liggen, dan is duidelijk dat het grassenbestand te veel van het slechte gras ruwbeemd bevat. Omdat dit gras ondiep wortelt en niet erg vast zit, krijgen koeien bij begrazing grondresten naar binnen. Ze schudden de planten met grond- en wortelresten weer uit de bek, waarna de plantjes op het land verdorren. Wiedegeen en doorzaaien is dan een goede optie.

Moelijk bewerkbare gronden

Doorzaaien is een zeer interessante optie om het grasland te vernieuwen zonder bodembewerking. Ook moeilijk bewerkbare en zware (klei)gronden zijn zeer geschikt voor doorzaaien.

'Ik ben groot voorstander van doorzaaien'

Loonwerker Johan Watteyne in Ieper (B) is groot voorstander van doorzaaien van weilanden. Hij ziet vooral veel voordelen bij weides die 'dun' staan en bij onbewerkbare grond zoals zware kleigronden en gronden met stenen. Hij gebruikt hiervoor het speciale doorzaaimengsel Milkway•Doorzaai en voegt er af en toe ook klaver aan toe.

Doorzaaien kan volgens hem vroeg in het voorjaar ("zo vroeg mogelijk"), in het najaar ("na 10 september tot

de temperatuur laag wordt"), maar ook na de eerste, tweede of derde sneden ("als er regen voorspeld wordt"). Voorafgaand aan het doorzaaien wiedegeen is essentieel, vindt Watteyne.

Ook doorzaaien na doodspuiten van de oude grasmat is geen probleem. "Het oude gras moet wel lang genoeg doodgespoten zijn en het doorzaaien dient te gebeuren als het gaat regenen omdat het doodgespoten gewas veel vocht opslorpt."

Johan Watteyne is groot voorstander van doorzaaien.

Barenbrug introduceert nieuwe kuilverbeteraar

Fitte koeien met Bonsilage Fit

NIEUW

Naast Bonsilage Plus introduceert Barenbrug Bonsilage Fit. Dit product zorgt voor probleemloze koeien die makkelijk melk geven en lang meegaan. Inzetten van Bonsilage Fit kan het beste bij suiker en zetmeelrijke voedergewassen die niet te droog zijn ingekuild.

Elke veehouder zoekt naar methoden om probleemloos koeien te melken die tijdens hun leven gezond blijven, weinig aandacht vragen en uitblinken in levensduur. Alles draait om een duurzame en fitte koe. Goed ruwvoer is hierin cruciaal. 80 procent van de ziekten waarmee koeien te maken hebben, is voeding gerelateerd.

Snel zetmeel en suiker

Met de hogere nutriënteniveaus in ruwvoer wordt het voermanagement steeds specialistischer. Voorbeeld: snijmais bevat tegenwoordig 40 procent zetmeel terwijl gras (vóór conservering) vaak meer dan 18 procent suiker bezit. Om deze voeders maximaal te benutten vraagt vakmanschap. Immers, rantsoenen bevatten veel snelle energie die in de pens van de koe voor een pH-daling kunnen zorgen. Als de pH te laag wordt, krijgt de koe pensverzuring en worden de celwanden minder goed afgebroken. De firma Schaumann (specialist in conservering) heeft een nieuw

middel ontwikkeld dat ruwvoer enerzijds gezonder maakt door minder bederf tijdens opslag en vervoeren, en anderzijds er voor zorgt dat de snelle energie in ruwvoer de pens veel minder belast. Pensbacteriën kunnen hierdoor meer eiwit uit de fermenteerbare organische stof halen waardoor melkziekte en pensverzuring minder voorkomen.

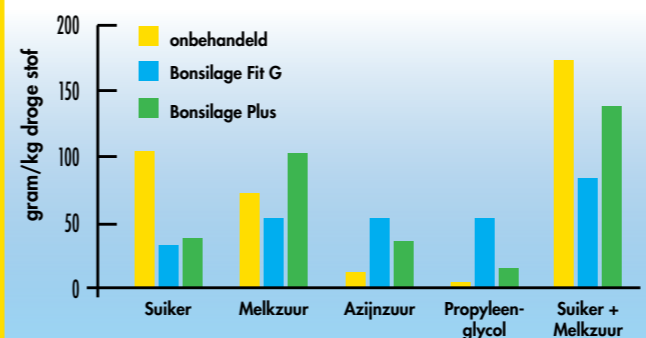
Twee stoffen belangrijk

Door te kijken naar verschillende energierijke kuilen ontdekte Schaumann dat specifiek twee stoffen zorgen voor fittere koeien, te weten azijnzuur en propyleenglycol. Azijnzuur is een zuur met een relatief hoge pH. Door suiker om te zetten in azijnzuur in plaats van melkzuur, blijft de pens-pH hoger terwijl het energieaanbod gelijk blijft. Hoe hoger de pH in de pens, des te sneller groeien de celwandafbrekende pensbacteriën waardoor de celwand van gras en mais sneller en efficiënter wordt afgebroken. Hiernaast remt azijnzuur schimmels en gisten in de kuil, waardoor het voer ook minder snel bederft en de opname hoger is.

Pens minder belast

Propyleenglycol is een onderdeel van het voer met een pH van 7 en belast de pens niet negatief. Het heeft een voederwaarde van 3.400 VEM/kg zuiver product. Het wordt zeer snel opgenomen, waardoor de koe een energieboost krijgt. Veel veehouders kennen

Bonsilage Fit zet melkzuur en azijnzuur om in propyleenglycol

Bron: Dr. D. Banemann Biotec Science, dec 2016.

deze stof en gebruiken het om koeien die net zijn afgekalfd te stimuleren en hiermee melkziekte te voorkomen. In graskuilen kan door een uitgekende balans van bacteriën propyleenglycol worden gevormd. Schaumann heeft de meest efficiënte combinatie ontwikkeld. Deze bacteriën verbruiken veel suiker en melkzuur. De hoeveelheid energie in de kuil blijft gelijk, maar de nieuwe vorm van energie belast de pens niet. Hierdoor zijn er meer pensbacteriën die meer en sneller celwanden kunnen afbreken. Dit resulteert in fitte koeien met een lagere negatieve energiebalans.

Juiste soort melkzuur

Schaumann ontdekte dat er enkele specifieke stammen melkzuurbacteriën zijn, die het conserveringsproces het meest gunstig beïnvloeden. Met deze stammen heeft het bedrijf twee producten gemaakt. Bonsilage Fit voor een maaskuil en Bonsilage Fit voor een graskuil. Bij toevoegen van Bonsilage Fit aan een kuil van bijvoorbeeld Engels raaigras met 33 procent droge stof en 18 procent suiker in het uitgangsmateriaal, verbetert de kwaliteit aanzienlijk. Bij een gemiddeld rantsoen van 10 kg graskuil wordt er per dag 900 gram minder zuur gevormd en vervangen door 500 gram propyleenglycol met een voederwaarde van 3.400 VEM/kg droge stof. Hierdoor wordt pH in de pens hoger, waardoor de celwandafbraak verbetert. Dit resulteert in gezondere koeien.

Bonsilage Plus vs. Bonsilage Fit

Wanneer moeten veehouders kiezen voor Bonsilage Plus en wanneer voor Bonsilage Fit? Bonsilage Plus is het ideale product voor een snelle conservering onder niet-optimale omstandigheden. Denk hierbij aan een droge kuil of een hoge kuil die niet goed is aangeregen of een kuil die vervuild is met boterzuurbacteriën. Door de vorming van veel melkzuur en een snelle pH-daling, conserveert Bonsilage Plus deze kuil perfect. Echter, is de kuil jong en suikerrijk en goed aangeregen, heeft het een drogestofpercentage van 30 tot 45 procent, heeft de kuil lang dichtgezet en is er veel voersnelheid (2 meter per week), dan is Bonsilage Fit het ideale product. Gebruikers zullen merken dat Bonsilage Fit zorgt voor probleemloze koeien die makkelijk melk geven en lang meegaan.

Gras onder de loep

Alles wat je aandacht geeft groeit, is het gezegde. Dit geldt ook voor gras. Maar omdat mindere opbrengsten van een weiland niet direct waarneembaar zijn, wordt het onderhoud (aandacht) van een weiland vaak vooruit geschoven. Is het beoordelen of een weiland onderhoud nodig heeft moeilijk? Nee hoor. Daarvoor hebben we een eenvoudige graslandapp ontwikkeld (www.graslandapp.be). Deze app helpt u bij het herkennen van tekortkomingen in de grasmat en het maken van keuzes hierna. Deze app is gratis te downloaden en ook via internet te raadplegen.

Bij Aeres Praktijkcentrum in Dronten laten we studenten oefenen met graslandbeheer. Hoe plan je onderhoud, wat is een goede bemesting, wat is de beste methode van maaien in functie van beweiden en hoe ga je om met het toepassen van al deze kennis? De eerste conclusie is dat het graslandmanagement veel eenvoudiger wordt door te kiezen voor een laat bloeiend grasmengsel. Een liter melk per koe per dag in het voorjaar er bij én meer beweidingsplezier zijn de resultaten van het eerste proefjaar. Dit jaar herhalen we het onderzoek.

Is er geld te verdienen met gras? Jazeker. Op www.GRAScheck.be geven onze experts een oordeel over uw situatie. Wilt u de opbrengsten verbeteren? Dan krijgt u hulp van ons. Na het beantwoorden van zeven vragen, weet u welk voordeel u kunt realiseren. Proefresultaten onder praktijkomstandigheden laten zien dat 13 ton droge stof per hectare haalbaar is. Dat willen we ook graag bij u realiseren!

Tom Willems
Uw ruwvoerspecialist
Tel 0474 10 78 09